

Teaching Guide

Identifying Data					2017/18
Subject (*)	Local Government and Cultural and Educational Action		Code	652G03040	
Study programme	Grao en Educación Social				
Descriptors					
Cycle	Period	Year	Type	Credits	
Graduate	2nd four-month period	Fourth	Optativa	6	
Language	SpanishGalician				
Teaching method	Face-to-face				
Prerequisites					
Department	Pedagogía e Didáctica				
Coordinador	Pose Porto, Hector Manuel	E-mail	hector.pose@udc.es		
Lecturers	Pose Porto, Hector Manuel	E-mail	hector.pose@udc.es		
Web	www.udc.es/dep/pdce/Hector				
General description	Un dos principais ámbitos de intervención profesional do/a educador/a social reside na Administración Local e as súas políticas activas. Coñecer os trazos definitorios (legais, competenciais, arbitrarios...) de dito contexto político-xeográfico é labor desta materia. Polo tanto, abordaremos aspectos tanto teóricos como prácticos que melloren a formación do alumnado interesado en achegarse ao labor dos concellos como axencias educativas e culturais. Desde un enfoque preponderantemente práctico e pre-profesional, coñeceremos programas daquelas administracións máis proactivas e tamén de axentes locais.				

Study programme competences / results

Code	Study programme competences / results
A5	Identificar e analizar os factores contextuais que afectan os procesos de intervención socioeducativa.
A6	Seleccionar diferentes métodos e técnicas para a planificación e avaliación de programas e servizos.
A7	Aplicar metodoloxías educativas e dinamizadoras da acción socioeducativa.
A8	Detectar factores de vulnerabilidade, de exclusión e de discriminación social que dificulten a inclusión social, escolar e laboral de persoas e colectivos.
A10	Analizar, difundir, orientar e desenvolver procesos de promoción cultural.
A21	Deseñar e implementar procesos de avaliación de programas e estratexias de intervención socioeducativa en diversos contextos.
B1	Elaborar, analizar, sintetizar, valorar e transmitir criticamente a información.
B3	Xerar a cultura profesional colaborativa, fomentando o traballo en rede e integrándose en grupos interdisciplinares con iniciativa e responsabilidade.
B6	Adquirir e dominar habilidades comunicativas que permitan transmitir información, ideas e propostas a diversas audiencias.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Learning outcomes

Learning outcomes	Study programme competences / results

Coñecer os factores contextuais que afectan aos procesos da acción educativo-cultural desde os municipios e os axentes locais.	A5	B1	C5
Manexar métodos e técnicas para a planificación e avaliación de programas e servizos educativos e culturais.	A6	B3	C6
Aplicar metodoloxías educativas e dinamizadoras da acción socioeducativa.	A7	B6	C8
Analizar, difundir, orientar e desenvolver procesos de promoción cultural.	A8		
Xerar a cultura profesional colaborativa, fomentando o traballo en rede e integrándose en grupos interdisciplinares con iniciativa e responsabilidade.	A10		
Adquirir e dominar habilidades comunicativas que permitan transmitir información, ideas e propostas a diversas audiencias.	A21		
Dialogar cos diferentes saberes que reflexionan e operan na cidade.			

Contents	
Topic	Sub-topic
1. Municipio e acción educativa: a lexislación cultural e educativa de referencia na Administración Local. Os textos que marcan liñas.	1. 1 Marco Normativo-Legal. A lexislación en educación e cultura. 1.2. A axenda 21 da cultura e outros textos.
2. Os axentes culturais.	2.1 Saber ler a cidade: axentes que educan
3. Que acción cultural?	3. 1 Políticas culturais e educativas: trazos e interdependencia.
4. A oferta pedagóxica á cidadanía: deseño e boas prácticas.	4.1 Casos
5. A deriva como metodoloxía participativa para coñecer a cidade	5.1 Explicación da técnica 5.2 Presentación práctica

Planning				
Methodologies / tests	Competencies / Results	Teaching hours (in-person & virtual)	Student?s personal work hours	Total hours
Document analysis	A10 B1 C5 C6 C8	12	24	36
Collaborative learning	A6 A7	2	4	6
Case study	A21 B3	8	8	16
Directed discussion	B6	7	0	7
Workbook	A5	3	12	15
Oral presentation	B6	6	12	18
Guest lecture / keynote speech	A8	25	25	50
Personalized attention		2	0	2

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description
Document analysis	Haberá, en diversos soportes, documentos referidos a Boas Prácticas para analizar na aula de maneira colectiva. É o caso das cidades que teñen asinada a Axenda 21 da Cultura.
Collaborative learning	O alumnado deberá desenvolver un traballo de investigación aplicada sobre unha iniciativa educativa e/ou cultural local. O número de membros do grupo será de tres persoas e non deberán entregala, senón defendela no espazo e prazo que indicará ao seu debido tempo o profesor. A proposta deste curso será: o patio escolar.
Case study	Trátase de experiencias concretas que achegará o profesor ou o alumnado.
Directed discussion	Ao longo do cuadrimestre, abordaremos proxectos ou experiencias para ser discutidas en clase.
Workbook	Haberá a disposición do alumnado un DOSSIER, tanto en soporte dixital como papel. Así mesmo, realizaremos un libro-forum sobre unha obra que especificará coa debida antelación o profesor.
Oral presentation	Tanto a intervención nas clases como a defensa dos traballos colectivos e individuais por parte do alumno/a serán tidos moi en conta polo profesor.

Guest lecture / keynote speech	Consiste en explicacións do profesor así como doutras persoas, nomeadamente profesionais en activo no ámbito da acción educativa e cultural local, do exercicio profesional en cuestión. Poderá ser na propia aula ou na visita ao espazo laboral do profesional en cuestión.

Personalized attention

Methodologies	Description
Workbook Oral presentation	Despois de indicadas polo profesor, o alumnado deberá de ler individualmente ditos textos e participar nun libro forum na clase. NOTA: Aquel alumnado que, ao comezo do cuadrimestre, manifieste e demostre coa dumentación necesaria, que por motivos laborais non pode acudir con regularidade á clase, poderá cursar a materia de xeito distinto. Para elo, deberá realizar: o seguimento dunha iniciativa e/ou proxecto que se estea a implementar e presentala antes da data do exame, lectura e recensión dun libro estipulado polo profesor e exame. As tres actividades son imprescindibles para superar favorablemente a materia. Nunha 2ª OPORTUNIDADE, con aprobar o exame abonda.

Assessment

Methodologies	Competencies / Results	Description	Qualification
Collaborative learning	A6 A7	Valorase a posta en escena, a comunicación, o contido, a análise desenvolvida e as conclusións por parte do equipo.	30
Case study	A21 B3	Valorase a participación activa do alumnado	10
Workbook	A5	Valorarase a calidade das reflexións ao fío das lecturas propostas	30
Oral presentation	B6	Valorarase a presentación e defensa do traballo por grupos (o patio escolar) ou individuais (deriva)	30

Assessment comments

Nesta materia, a presenza e implicación do alumno/a é fundamental. De aí que o profesor desbote a posibilidade (agás os casos do alumnado con dispensa académica) de realizar unha proba mixta.

A práctica da deriva é individual.

Aquelas persoas que non accedan con regularidade ás clases deberán cursar a materia na maneira que se explica na "Atención personalizada". A avaliación poderá mudar se o acordo profesor-alumnado é a de realizar un exame final. En todo caso, todas as actividades que propoña o profesor son revisables para a avaliación final e o alumno/a en cuestión deberá asistir á preceptiva titoría co profesor para aclarar estes aspectos avaliativos.

Sources of information

Basic

Aldanondo, P. & Escudero, J. (2002): La política cultural en el municipio. Madrid:Fund. Autor.Asensio, M. & Pol, E. (2002): Nuevos escenarios en educación. Aprendizaje informal sobre el patrimonio, los museos y la ciudad. Buenos Aires: Aique.Bouzada, X. (coord.) (2000): Cultura e concellos: estratexias de promoción cultural no ámbito local. Santiago: Consello da Cultura Galega.Bouzada, X. (coord.) (2004): Cultura e Participación. Santiago: Consello da Cultura Galega.Cabral, F. (2004): Cidadania, sistema educativo e cidade educadora. Lisboa: Instituto Piaget.Calaf, R. (coord.) (2003): Arte para todos. Miradas para enseñar y aprender el patrimonio. Gijón: TreaCamps, V. & Giner, S. (1998): Manual de civismo. Barcelona: Ariel.Caride, J. A.; Freitas, O. & Vargas, G. (2008): Educação e desenvolvimento comunitario local: perspectivas pedagógicas e sociais de sustentabilidade. Porto: Profedições.Caride, J. A. & Pose, H. (2008): Comunidades que educan. Grial, Revista Galega de Cultura, 177, 36-41.Caride, J. A. & Trillo, F. (coords) (2011): Diccionario Galego de Pedagogía. Vigo: Galaxia.Casellas, L. & Sola, L. (2004): El papel de las Administraciones locales en la participación ciudadana. Intervención Psicosocial: Revista sobre Igualdad y Calidad de Vida, 13, 271-288.Castro, M. e outros (2007): La escuela en la comunidad: la comunidad en la escuela. Barcelona:Graó.Civís, M.; Longás, E.; Longás, J. & Riera, J. (2007): Educación, territorio y desarrollo comunitario: prácticas emergentes. Educación Social, Revista de Intervención Socioeducativa, 36, 13-25.Civís, M & Riera, J. (2007): La nueva pedagogía comunitaria: un marco renovado para la acción sociopedagógica interprofesional. Valencia: Nau Llibres.Cortina, A. (2007): Érica de la razón cordial: educar en la ciudadanía en el siglo XXI. Oviedo : Noval.Elboj, C. (2002): Comunidades de aprendizaje: transformar la educación. Barcelona: Graó.FEMP (2002): La política cultural en el municipio. Madrid: FEMP.FEMP (2007): Sistema de indicadores para la evaluación de la políticas culturales locales en el marco de la Agenda 21 de la cultura. <http://www.femp.es>Fernández, J.M. (2007): Educar en valores, formar ciudadanos: vieja y nueva educación. Madrid: Biblioteca Nueva.Fernández, B. e Lorente, J. (edit) (2009): Arte en el espacio público: barrios artísticos y revitalización urbana. Zaragoza: Prensas Universitarias.Fontal, O. (2003): La educación patrimonial. Gijón: Trea.Grañaile, R. & Caballo, Mª. B. (2008): El papel de la educación social en la articulación de proyectos educativos comunitarios. Aula de Innovación educativa, 171, 74-76.Grañaile, R. & Montero, P. (2009): Hacia la ciudad educadora: una lectura de las políticas educativas urbanas. En Yubero, S.; Caride, J.A. & Larrañaga, Ed. (edits): Sociedad educadora, sociedad lectora. Cuenca: Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha., 625-637.Haukes, J. (2001): The fourth pillar of sustainability: culture's essential role in public planning. Australia: Commom Ground.Imbernón, F. (2002): cinco ciudadanías para una nueva educación. Barcelona: Graó.Imbernón, F. (2008): Los programas de educación social como nexo articulador entre la escuela y el municipio. Aula de Innvoación educativa, 168, 63-66.Innenarity, D. (2006): El nuevo espacio público. Madrid: Espasa Calpe.interea: todos os materiais do proxecto interea /Deputación da Coruña) dispoñibles na biblioteca.Lipovetsky, G. & Serroy, J. (2010): La cultura-mundo. Respuesta a una sociedad desorientada. Barcelona: Anagrama.López de Aguieta, I. (2000): Cultura y ciudad. Manual de cultura municipal. Gijón: Trea.Luengo, F. (2006): El proyecto Atlántida: experiencias para fortalecer el eje escuela, familia y municipio. Revista de Educación, 339, 177-194. <http://www.revistaeducacion.educacion.es>Martí, J.; Pascual, J. & Rebollo, O. (2005): Participación y desarrollo comunitario en medio urbano: experiencias y reflexiones. Madrid: Iepala.Merino, A. & Plana, J. (2007): La ciudad educadora: aportaciones para una nueva política educativa local. Barcelona: Ediciones del Serbal.Molina, S. (2007): La ciudad como agente educador: condiciones para su desarrollo. ESE: Estudios sobre educación, 13, 39-56.Montero, P. (2008): Políticas locales de ciudadanía para educar otras infancias posibles. Educación Social, 38, 60-76.Obertí, M. (2007): L'escole dans la ville. París: Presses de Sciencies Po.Pascual, J. & Dragojevic, S. (2007): Guía para la participación ciudadana en el desarrollo de políticas culturales para ciudades europeas. Barcelona: Interarts.Pose, H. (2006): La cultura en las ciudades. Un quehacer cívico-social. Barcelona: Graó.Revista interea visual. Deputación da Coruña (todos os números, 0-11).Reyes, J.; Castro, E.; Noguera, P. (2017): L'avidia como centro: arte y educación ambiental. Editorial Univesitaria: México.Rius-Ulldemolins, J. (2016). Treinta años de políticas culturales en España. PUV: Valencia.Santos, M.A. & Lorenzo, M. (2001): A construción educativa da cidade: unha perspectiva transversal. Santiago: Concello de Santiago.Segovia, Ch e outros (2015). Espacios para la innovación, la creatividad y la cultura. Valencia: PUV, Universitat de Valencia.Subirats, J. (edit) (2002): Gobierno local y educación: la importancia del territorio y la comunidad en el papel de la escuela. Barcelona: Ariel.Tonucci, F. (1997): La ciudad de los niños: un modo nuevo de pensar la ciudad. Madrid: FGSR.Trilla, J. (2005): La ciudad educadora: municipio y educación. En Peiró, S. (ed): Nuevos espacios y nuevos entornos en Educación. Alicante: Editorial Club

Universitario, 19-42.Úcar, X. & Llena, A. (2006): Miradas y diálogos en torno a la acción comunitaria. Barcelona: Graó.Valero, F. (2003): La ciudad como espacio socioeducativo del ciudadano: problemas y posibilidades. Revista de Educación, extra 1, 377-390. <http://revistaeducacion.educacion.es>Valle, J. (2017): La razón también tiene sentimientos. Culbuks: Sevilla.Yubero, S.; Caride, J.A.; Pose, H. & Larrañaga, E. (2016): Educación Social y Alfabetización Lectora. Síntesis: Madrid.

Complementary	Ao longo do cadrimestre, iremos achegando múltiples materiais (unidades didácticas, novidades bibliográficas, reportaxe de prensa, videos...) que entendemos de interese para o alumnado.

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.